

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. július 14.

154. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Pusztulunk, veszünk . . .

A költőben jóstehetség lakik. Előre érzi azt, mi idők mulásával bekövetkezik. Még nyoma sem volt annak a hatalmas szociális küzdelemnek, mely hatásában oly borzasztó igazságokat váltott ki s már a költő látnoki szeme előre szemlélte azt a vészes pusztulást, mely a magyar nemzet testét előbb-utóbb elborvasztja, hogy végeredményben eltűnjön a világ színpadaról, mint ahogy eltűntek a gótok, kelták, longobárdok, avagy akár a hatalmas Európát hatalma alá nyűgöző hunok.

Pusztulunk, veszünk . . . énekelte a dalnak hivatott jóstehetsége s ime a statisztika, az élő nemzetek eme szigorú s megvesztegethetetlen vizsgáló bírása igazat ad a költőnek, mert megmutatja, hogy a magyar faj nem szaporodik, hogy a magyar pusztul és vesz s a szaporodási hányad alatta áll, még a jó közepszerűnek is.

A Duna-Tisza közén, meg a Marosszögén, hol a tiszta, hamisítatlan magyar faj örvendetes szaporodását szemlélhettük a múltban, ez a jelenben elvesztette termelőképességét. Nem szűnnek a magyar anyák, vagy ha igen, úgy nagyon gyéren, szinte úgy látszik, matematikai pontossággal. Csak egy utód akad a családban, hogy a vagyon sokfelé ne menjen, hogy a földet több részre ne kelljen osztani.

S ez nem csupán a nehéz megélhetés egyedüli következménye. Ha van is szerepe benne a létért való küzdelem nehézségének, de jórészt a kultúra a kis szaporodásnak az oka.

A kultúra! Bárminő hihetetlennek látszik, de elsőrendű szerepet játszik ebben a kérdésben. A nép, mely újságot nem olvas, mely írni olvasni nem tud, mely a más eszével nem gondolkodik, szaporodik, erősödik, növekszik, mint ugar földön a gyom, a dudva.

De a műveltség reá mutat arra a nagy küzdelemre, melyet minden egyes földi halandónak, ki nem született nagy vagyonban, végig kell küzdeni, a művelődés rávezeti őket azokra a módokra, melyek segítségével a szaporaság megszüntethető s az újságok, nemcsak a politikai újdonságokkal, nemcsak a világban történő szenzációkkal ismerteti meg olvasóközönségünket, hanem azokkal a szerekekkel is, melyek segítségével a több gyermekáldásnak utja szeghető.

S a nép, mely verejtékes küzdelemmel robotol a munka nehéz igája alatt tanul az újságokból. Olvassa bennük, hogy a nemzetek mind azzal a fenyegető rémmel küzdenek, hogy előbb-utóbb a halálozási szám aránya nagyobb lesz a születési szám arányánál s a népmozgalmi statisztikák, mind arra tanítják hogy gazdaság, jólét, hatalom csak azokban az országokban fejlődhetik, hol a szerzett vagyon nem oszlik sok részre, hol a család egy, de legfeljebb két utóddal rendelkezik.

Franciaország, Belgium, Hollandia, Angolország, mind élénk példái e tanoknak s így ne csudáljuk, ha a félművelt nép e tanoktól félrevezetve ott kezdi a boldogulás útját, ahol e nagy és gazdag nemzetek már végeznek, a családszaporítás korlátozásánál.

A magyar nemzet még nem tart ott. Országá még mindig sajnos konglomerátumát alkotja a különféle nemzetiségeknek, kik az idők hosszú során keresztül sem asszimilálódtak a magyarral, sőt nem egy sajnálatos jelét adták a magyar faj iránti ellenséges érzületüknek.

Nekünk tehát első s legszentebb feladatunk, ha hazánkban a magyar faj szupremáciáját megőrizni akarjuk, hogy a magyarság számában is tulsúlyban legyen. A statisztika azonban szomorúan reá cáfol e szent kötelességre, mert azt mutatja, hogy a múltban szaporá magyar, ime hátra marad a nemzetiségeknél s így idők multával, ha e sajnálatos arány megmaradna, a magyar kisebbségbe kerülne a nemzetiségekkel szemben s hová továbba háttérbe szorulna nemzet és államfentartó szerepében is.

Félre tehát a tévtanokkal s vegyük elő jobbik eszünket. Ha a létért való küzdelem az utóbbi időkben nehezebbre is fordult, gondoljuk meg azt, hogy a hazaszeretet néha áldozatokat is követel. A kivándorlás amúgy is megfizeteli a munkabíró magyar karokat, ne járjunk ehhez azzal is, hogy megszorítsuk a család keretét s a matematikának jutassunk szerepet ott, hol a természet a mindenható és parancsoló ur.

Ha sok jó magyar fia lesz a hazának, akkor talán a magyaroknak is szebb jövődőt ínt a jövőben, de ha pusztulunk, veszünk, mint ahogy a költő azt megjósolta, akkor nincsen további létjogosultságunk, nincs mit várnunk és remélnünk a jövőtől.

Az új balatoni vasut.

A távozófélben levő kormány egyes minisztériumai mostanában sorjában számot adnak azokról a nagyobb alkotásokról, amelyeket három év alatt alkalmuk nyílt megvalósítani s e beszámolók sorában most került közközre a kereskedelemügyi miniszternek az a jelentése, amely a Máv. új vasutvonalait ismerteti.

E vonalak között a beszámoló is első helyen említi és legnagyobb jelentőségűnek mondja a *balatoni vasutat*, amely az 1907. évi XX. törvénycikk alapján, mint államvasuti fővonal épült s amelynek építése az 1907. év október havában vette kezdetét.

A vasut létesítésénél kettős cél lebegett a kormány és a törvényhozás szeme előtt. Először a Balaton egész parti vidékének az országos vasuthálózatba való befoglalása s ezáltal annak gazdasági fellendítése. Másodsor a kies és fejlődésre képes fürdő- és nyaraló-telepek egész láncolatának a székesfővárossal való közvetlen összekapcsolása, ami azután nagy be-

folyással lesz a vidék gazdasági megerősítésére is.

Az új vasutvonal építkezésénél egy érdekes és nagyjelentőségű ujtással is kísérletet tett a kormány. Ugyanis ennél a vasutnál történt először kísérlet arra nézve, hogy a vasuti épületektől, azok rendeltetésénél fogva alig elválasztható szabványosság az átszelt vidék és környezet képébe összhangzatosan illeszkedhessék be. E célból a Balaton part mentén emelt épületek magyaros díszítmenyeket nyertek. Remélhetőleg ez ösztönzésül fog szolgálni az újabb nyaralók építőinek is, hogy a magyaros építési és díszítési formákat alkalmazzák és fejlesszék.

A Balatonvidéki vasut a forgalomnak már teljesen át van adva, amennyiben tegnap a teherforgalom számára is megnyílt.

Megemlékezik még a jelentés a *baja-báttaszéki* összeköttetésről a Duna áthidalásával, amely szintén nagy szolgálatot fog tenni a Dunántul gazdasági forgalmának s amelynek forgalombahelyezése még ebben az évben szintén megtörténik. Új vasutvonalak ezenkívül a székely-vasut 73 kilométeres utolsó láncszeme, a komárom-érsekújvári 36 kilométeres vonal, a gombos-erdődi vonal, a szabadka-bajai és a dombóvár-báttaszéki vonalak átépítése és elsőrangusítása.

UJDONSÁGOK.

— **Hadihajóink a keleten.** Haditengerészetünk „Erzherzog Karl“, „Erzherzog Friedrich“ nevű hadihajói és a „Pandur“ torpedóvadász augusztus 1-én a keletre mennek. A hadihajók szeptember 5-én térnek vissza.

— **Vilamos elgázolás.** Ma délben a városi vilamosvasut egyik kocsija a Piopin a Witthead torpedógyár előtt elgázolta Curdun Simon 50 év körüli dalmát egyént. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a dalmát sapkáját társai a sinek közé dobták s ő fel akarta venni s nem vette észre a közeledő villamost, mely elgázolta. Halálos sérülésekkel a kórházba vitték.

— **Sikkasztó állomásfőnök.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a fiumei állomásfőnökség feljelentést tett a rendőrségen az államvasutak igazgatóságának utasítására Roboz Rosenberg Lipót szőregi állomásfőnök ellen, aki 12,000 korona hivatalos pénz elsikkasztása után megszökött. Most arról értesülünk, hogy a hűtlen állomásfőnök nő, családos ember és kitűnő munkás volt, de szenvedélyesen kártyázott és mint állítják, amiatt került bajba. Pénteken kezdték meg a vizsgálatot. Reggeltől délig 1800 korona hiányt állapítottak meg oly tételekből, melyeket az állomásfőnök felvett, de el nem naplózott. Nyilvánvaló tehát, hogy nem számadási hiba történt. A vizsgálatot vezető tisztviselők megdöbbenve tettek felfedezésükről jelentést a szegedi üzletvezetőségnek s tovább folytatták a rovincsolást. Estig 5200 korona hiányt konstátáltak. A vizsgálat szombaton is folyt s el fog még néhány napig tartani. Szombaton este már 12.000 korona

hiányra jöttek rá. De még ez sem végösszege az elsikkasztott pénznek. A vizsgálóbizottság megállapította, hogy Roboz Lipót április hó óta egyáltalán nem vezetett naplót. Az árupezértárt ő kezelte s a mondott időtől egyetlen téfelt sem irt be a bevételi naplóba. Erre való tekintetből rendkívül nehéz a sikkasztott összeg nagyságát megállapítani.

— Hét revolverlövés — tévedésből.

Tegnap este tizenkét óra felé a móló lungon a Riva Orientaleval összekötő forgó hid felől gyors egymásutánban hét revolver lövés hallatszott. Csakhamar a kíváncsiak nagy tömege futott a revolverlövés irányában, mert mindenki merényletre, vagy megcsipett csempészekre gondolt. Időközben a rendőrség is tudomást szerzett a történetről s több rendőrt és detektívet küldött ki a móló lungó felé. A kiküldött rendőrségi alkalmazottak csakhamar megállapították, hogy a Tonka nevű bárka tulajdonosa, Desantes Miklós 43 éves besca-nuovai halász lövöldözött. A revolveres halászt a rendőrségre kísérték, ahol védelmére elmondotta, hogy esti nyolc óra felé Susákról a Porto Baross felé haladt bárkájával s annak a közelében kötött ki, hogy ott töltse az éjjelt. Nem-sokára elaludt s arra ébredt fel, hogy a bárkájához kötött csónakot ismeretlen emberek leoldották s gyors tempóban eveznek Susák felé. Első pillanatban nem tudta megállapítani, hogy hol van, azt sem tudta, hogy mi történt, csak előrántotta a revolverét s rövid szóváltás után hétszer egymásután rálőtt a csónakban ülőkre. Szerencsére a lövések nem találtak, mert a csónakban ülők már az első lövés után a csónak fenekén lapultak meg. Desantes szolgálja, aki a kiabálásra és lövöldözésre felébredt, észre-vette, hogy tévedés történt, mire gazdájához sietett s rákiáltott, mit csinál gazduram, hisz ami csónakunk itt van! A megvadult bárkás azonban a szolgát is lövéssel fenyegette, aki ekkor a tengerbe ugrott s a partra uszott. Las-sankint Desantes is lecsillapodott s ekkor látta csak tévedését, hogy amíg ő aludt, azalatt egy másik bárka is kikötött az ő bárkaja mellett s csak akkor ébredt fel, amikor, a később érke-zett bárka gazdája néhány legényét csónakon Susákra küldte. A rendőrség a lövöldöző halász ellen megindította az eljárást.

— **Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság.** A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság hajói közül Attila Rotterdamból Walesbe indult, Gróf Tisza István Emden felé való útjában Gibraltárt érintette, Hieronymi Brailában rakodik Barcelona részére. József Ágost főherceg Galatzban rakodik Bordeaux részére, Kelet Galatz és Konstantinápoly között végez szolgálatot Sulina, Constanza, Varna és Burgas érintésével, Kosuth Puerto San Martino de Santa Fé-ben rakodik Amsterdam számára, Nádor utban van Newportból Varna felé, Orsova utban van San Nicolásból Rotterdam felé és Turul utban van Newcastle en Tyne-ből Marseille felé.

— **Munka nélkül.** A rendőrség letartóztatta Isbarg Vilmos 27 éves és Anderson Károly 22 éves svédországi tengerészeket, mert munka nélkül csavarogtak a kikötőben. További intézkedésig fogva tartják őket.

— **Letartóztatott sztrájkra izgatók.** A rendőrség letartóztatta Gruban Antal 51 éves poseveri (Cittanuova, Dalmácia), Malatestini Péter 41 éves castelmuschiói és Iskra András 51 éves studenazi (Kastua) illetőségű kéményseprő segédekét, mert társaikat sztrájkra izgatták.

— **Katonai szolgálati engedmény.** A honvédelemügyi miniszter a következő határozatot hozta: A végrendeletileg öröklött birtok alapján is kérhető a póttartalékba való áthelyezés kedvezménye. A birtoknak legalább hat katasztrális holdból kell állania, amelyből legalább négy katasztrális hold szántóföld. Az öröklött birtok azonban ennél a kedvezmény-nél a negyven katasztrális holdat meg nem haladhatja és az illető hadkötelesnek hivatásos mezőgazdának kell lennie.

— **Óriási forgószél Olaszországban.** Milanóból jelentik hogy Olaszország velencei tartományában mult pénteken rettenetes forgószél dühöngött, amely az egyes községekben nagy károkat okozott. A borzalmas szélvihar a házak födeleit elhordta, a százesztendős fákat gyökerestől kiszaggatta, a szőlőket és tengeri ültetvényeket pedig annyira elpusztította, hogy az idei termést teljesen megsemmisítettnek kell tekinteni.

— **Az Eulenburg per felújítása.** Berlinből jelentik, hogy az államügyészség azon a véleményen van, hogy az Eulenburg per felújítása rövid időn belül nem fog bekövetkezni. Az ügyészségnek ez a véleménye Kraus tanár, titkos tanácsosnak ama szakértői kijelentésén alapszik, hogy a herceget igen könnyen még hevesebb szivgörcs is lepheti meg mint a multkor a törvényszéki teremben és ez valószínűleg életveszedelemmel járna. Kraus tanár véleménye szerint a hercegnek feltétlen nyugalomra volna szüksége s minden izgalomtól tartózkodnia kell. Az ügyészség arról is meggyőződött, hogy a herceg betegsége nem tettetés sem pedig természetellenes uton előidézett állapot. A hercegnek hónapokig zavartalan nyugalmat kell élveznie s szabadságában áll az is, hogy orvosainak tanácsára egy gyógyfürdőt, ha mindjárt Ausztriában van is felkereshessen. Bizonyos idő leteltével, előreláthatólag az ősz vége felé újra meg fogják vizsgálni a herceg egészségi állapotát s ez a véleményezés lesz alapja a további intézkedéseknek. A herceget rendőri felügyelet alá nem helyezik, mert ezzel sem akarják izgálni s az új tárgyalásokat csak akkor kezdik meg, ha a feltétlen garanciák meg lesznek arra nézve, hogy a pert zavartalanul letárgyalhatják.

— **A világ legnagyobb gőzlokomotívja.** A philadelphiai Baldwin-féle lokomotívgyár az amerikai Southern Pacific Ry. részére hatalmas Mallet-rendszerű lokomotívot épített, amely sulya és főmérteit tekintetében az összes eddigi lokomotívokat felülmúlja. Az eddigi legnagyobb lokomotív az Erie vasut kétszer 4 csatlós Mallet elrendezésű lokomotívja volt.

Az új lokomotív szintén két négycsatlós gépezettel bír, ezenfelül azonban elül, valamint hátul a tüzszekevény alatt egy-egy futó tengelye is van. A lokomotív néhány főbb mérete a következő: Lokomotív sulya szolgálatban 195 t. Szerkocsi sulya szolgálatban 77 t. Magasnyomású gőzhengerek átmérője 660 m/m. Alacsonynyomású gőzhengerek átmérője 1016 m/m. Dugattyúket 760 m/m. Hajtókerekek átmérője 1450 m/m. Hosszkazán középát-mérője 2130 m/m. Összes fűtőfelület 573 m². Vonóerő 43000 kg.

— **Magyar mérnökök külföldön.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet szeptember 7-étől szeptember 22-ig tanulmányi kirándulást rendez Svájcba és Felső-Olaszországba. Tervbe van véve az Albula-vasutak, a vierwalds-ádti tó körüli hegyi pályáknak, a Gotthard-vasutnak, a thuni és genfi tavak közötti különböző rendszerű elektromos vasutaknak, a Jungfrau-vasutnak és a Simplon-vasutnak beutazása, a felső-olaszországi tavak behajózása és végül Milano és Velence városok megtekintése.

— **A postamesternő férje.** A somogykéthelyi postamesternő férje, Dörner István, amíg a felesége szabadságon volt, 4000 korona hivatalos pénzt elsikkasztott. Dörner Istvánné postamesternőt erre felfüggesztették, a megszökött Dörner István ellen pedig elfogató parancsot adtak ki. Megindult a nyomozás és a fiú-méba szökött Dörner Istvánt Fiumében a kaposvári rendőrség megkeresésére letartóztatták. A sikkasztó néhány nap óta ugyanis Fiumében bujdosott és egyik közelebbi induló hajón Amerikába akart utazni. Az időközben értesített fiú-mei rendőrség azonban kinyomozta és letartóztatta. Beismerte a sikkasztást. Feleségét felfüggesztették állásától. A posta tulajdonosa Hunyadi gróf.

— **Az Abbáziába utazóknak** a Reinprecht-féle „Viktoria” penziót kedvező fekvésénél fogva különös figyelmébe ajánljuk. A tulajdonos magyar ember, aki minden lehetőt megtesz, hogy vendégei jól érezzék magukat nála.

— **A kikötőből.** Julius 13-án. Érkezett: „Mijet” osztrák gőzös Gravozából üresen, „Arad” magyar gőzös Velencéből üresen.

— **Mulatozás ingyen.** A kettős számú éjjeli mulatóhely portása ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy egyszerűen öltözött egyén mulatozott egyik szeparéban s fizetés nélkül akart távozni. A személyzet és a portás el akarták állani az útját, az ismeretlen azonban vést rántott s leszurással fenyegetett mindenkit, aki őt el akarta fogni. A nyitott kés nem tévesztette el a hatását s így az ingyenes mulatozó eltávozott. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot s még a délelőtti órákban letartóztatta Novák János 18 éves catelloi illetőségű matrót. Megindították ellene az eljárást s az iratokat áttették az ügyészséghez.

— **Rendőri hírek.** Schule György 31 éves frankfurti illetőségű egyént letartóztatták, mert foglalkozás nélkül csavargott a város utcáin.

Kovács József 27 éves jászberényi illetőségű napszámost letartóztatták, mert a vasuti állomáson zsebtolvajlást akart elkövetni.

Kostelar Mátyás 22 éves ottocsácsi egyént letartóztatták, mert a kitalás ellenére is visszatért a városba.

Mestrovich Antal 42 éves pagoi többször büntetett napszámost csavargásért letartóztatták.

Grime Julia 23 éves és Grime Angyalka 17 éves zágrábi leányokat letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy egyik cipőüzletből négy pár cipőt loptak el.

Trombitás István a vasuti állomás melletti illemhely öre feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, hogy ma éjjel ellopott onnan egy huszonöt korona értékű spiritusz lámpát.

Távirat ◀ Telefon.

Miniszterek utazása.

BUDAPEST, jul. 13. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma hosszabb tartózkodásra tiszadobi birtokára utazott. Kossuth Ferenc pedig Soltról Budapestre érkezett.

A román zászlósértés ügye.

BUDAPEST, jul. 13. A politikai körökben ma felháborodással tárgyalták a román diákoknak a magyar zászló ellen elkövetett merényletét. A képviselők közül többen megjelentek a képviselőházban s a zászlósértés kapcsán az a vélemény alakult ki, hogy a külügyminiszter meg fogja tenni a megtorló lépéseket. Nem tartották azonban lehetetlennek, hogy a román kormány önmaga is megteszi a büntető intézkedéseket. A képviselők épen erről beszélgettek, amikor délfelé Bécsből félhivatalos telefonjelentés érkezett, amely azt jelentette, hogy Aehrenthal külügyminiszter táviratilag utasította a bukaresti magyar-osztrák konzulátust, hogy a zászlósértésről, amelyet eddig hivatalosan meg nem erősítettek tegyen jelentést. A külügyminiszter a jelentés alapján fog intézkedni.

A zászlósértés román cáfolata.

BUDAPEST, jul. 13. A román távirati iroda délután Budapestre érkezett jelentése erélyes hangon cáfolja meg az állítólagos zászlósértést. Egy Sinajából érkezett távirat is hamisnak mondja a Budapesten elterjedt román zászlósértési hírt.

Csődbe jutott prépost.

BUDAPEST, jul. 13. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ma sürgősen Pozsonyba küldötte Tonházy Gyula közalapítványi igazgatót, hogy az anyagi zavarokba jutott Komlósi Ferenc pozsonyi prépost ügyében, továbbá a káptalani vagyon érdekében tárgyalásokat kezdjen.

A király Ischlben.

BÉCS, jul. 13. A király holnap szerdán reggel 8 órakor Ischlbe utazott.

Sikkasztó vasutas.

SZEGED, jul. 13. Eramji Ferenc máv. számtisztviselő csalás és sikkasztásért állásától fel-függesztették.

Egy Rotschild halála.

BÉCS, jul. 13. Rotschild Oszkár báró ma reggel hirtelen meghalt.

Vihar.

ARAD, jul. 13. Arad és Lippa vidékén ma óriási vihar vonult át. Galambtojás nagyságu jég esett, amely a vonatok ablakait is beverte. A jégeső a vetésben és szőlőben nagy kárt okozik.

Öngyilkos gazdatiszt.

KASSA, jul. 13. Konta Béla gazdatiszt ma délelőtt revolverrel agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy tettét meghalt felesége miatti bánatában követte el.

Bülow bucsuja.

BERLIN, jul. 13. Bülow herceg birodalmi kancellár és neje tegnap ebédet adtak, amelyhez Schön államtitkár, a birodalmi kancellária hivatalnokai és a külügyi hivatal tisztviselői közül számosan voltak hivatalosak. Az ebéd folyamán Schön államtitkár beszédet mondott, melyben Bülow hercegnek a külügyi politika körül szerzett érdemeit méltatta és a birodalmi kancellárnak azért az élénk figyelemért, gondoskodásért és nagy emberszeretetéért köszönetet mondott, amellyel a külügyi hivatal minden egyes hivatalnokára iránt minden egyes esetben viseltetett. Válaszában Bülow herceg köszönetet mondott az államtitkár szavaiért, kérve őt, hogy barátságos emlékéit óvja meg és Isten-hozzádot mondott nekik azzal az óhajással, hogy a külügyi hivatal a legnagyobb német ember, az első német birodalmi kancellár óvó alakja felé nézve Németország érdekeiért, a német nép becsületéért és jólétéért, a császárért és birodalomért mindig helyt álljon.

BERLIN, jul. 13. Bülow herceg szerdán fog utolszor jelentést tenni a császárnak és még aznap megjelenik az új kancellár kinevezése a hivatalos lapban.

A cumberlandi herceg és Alfonso herceg életveszedelemben.

GMUNDEN, jul. 13. Don Alfonso Bourbon herceg hintaja összeütközött a cumberlandi herceg automobiljával, mert a lovak a gépkocsi dübörgésétől megbokrosodtak. Alfonso herceg kiugrott a kocsiból, kocsisa azonban halálosan megsebesült. A cumberlandi herceg nem sérült meg.

Egy örült rémtette.

SALZBURG, jul. 13. Borzalmas vérontást követett el tegnap reggel egy itteni nyaralóban Hofer Ferenc magánzó. Feleségével és három felnőtt gyermekével lakott ebben a villában a tavasz óta. Tegnap reggel vadászfegyverével egymásután lelőtte 18 éves Károly nevű fiát, azután az ifjabbik fiút, aki 13 éves volt, végül a földszinti lakosztályba ment, agyonlőtte 15 éves Erzsébet nevű leányát és nejét, végül az ablak keresztfájára felakasztotta magát. Mire a szomszédok odaértek mind az öten meghaltak.

Forradalom Perzsiában.

LONDON, jul. 13. A Reuter-ügynökség szenzációs teheráni jelentést közöl. A jelentés szerint a nacionalisták Teheránba a város három kapuján át betörték s véres utcai harc keletkezett. A kozák csapatok a város főbb pontjait őrzik. Minden pillanatban várják, hogy a sah valamelyik idegen államu konzulátusára meneküljön.

Marokko.

MADRID, jul. 13. A király tegnap kihallgatáson fogadta a marokkói követséget. Ber el Fuar, aki a követség tagjait bemutatta, beszédet intézett a királyhoz, amelyben örömet fejezte ki, hogy Muley Hafid szultán őt bizta meg azzal a feladattal, hogy a két uralkodó barátságát megszilárdítsa és a két nemzet kölcsönös rokonszenvét erősítse. Marokko kötelezettségeit teljesíteni, a szerződéseket betartani és a rendet és biztonságot fentartani kívánja. A király válaszában rámutatott arra, hogy ő, valamint a spanyol kormány és a spanyol nemzet is a barátságot még szorosabbá akarják fűzni. Tekintettel e kölcsönös óhajra, bizik benne, hogy a spanyol-marokkói kérdés rendezésére irányuló tárgyalások gyors és kielégítő megoldást fognak eredményezni és hogy a barátság a két nemzet között még szorosabbá fog fűződni.

Katonakötelezettség**Törökországban.**

KONSTANTINÁPOLY, jul. 13. A kamara tegnapi ülésén egyhangulag elhatározta, hogy az összes török alattvalók vallásra való tekintet nélkül katonakötelesek.

Kazánrobbanás a hadihajón.

INÁPOLY, jul. 12. Egy amerikai cirkálóhajón ma kazánrobbanás történt. A robbanásnak egy tiszt és több matróz esett áldozatul. A matrózok közül számosan megsebesültek.

A pétervári kolera.

SZENTPÉTERVÁR, jul. 13. Az ujabban történt megbetegedések száma 101, negyvenheten pedig meghaltak. Az összes betegek száma 813.

A „Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART“

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA
**VELENCÉ-
BEN**
Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

**Férfdívat különlegességek a leg-
előkelőbb uri közönség számára.**

Magyar cég! Szabott árak!

Elegánsan butorozott szoba

eilátással vagy a nélkül a város központjában azonnal kiadó magyar családnál. Cim a kiadóban.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains**
Hotel Villa Regina — **Grand Hotel Lido.** Villák.
Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

**Lederer penzió Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló**

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kőbányai polgári duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős.

Hotel Pensió JOLANDA**VELENCE**

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. Szobák 3 lirától feljebb.
Penzió 8 lirától feljebb.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új juliusi műsor

Hort Emmy német énekesnő, Romana Jone olasz énekesnő, Smith Betty német énekesnő, Hain Fritzi német énekesnő, Durand Nina exentric, Wagner Julia lengyel szubrett, Kovács Vilma magyar ének és tánc, Himm Gusti német énekesnő, Belle Ferrari német szubrett, Jevelles testvérek Hölgy duett.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdete este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale Casa Wurzer I. em.

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, újonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terraszok, vívilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toalette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

Grammofonokat és lemezeket

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tűcserélés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a

Tengermelléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadhatnak.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütsére kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültek postai csomagban is szétküldetnek.

LIDO-VELENCE

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás! Teljes penzió tiz lírától feljebb.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Megnyilt!

Az újonnan átalakított

„Monte Verde“ vendégő

kerthelyisége. Kitűnő kiszolgálás. Finom ételek és italok.

Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó helye.

A vendéglős.

Megnyilt!

„Herkules“

Nemzetközi Segélyszövetkezet, Fiume, Andácssy-tér 26 II. em.

felvesz tagjai közé 15-80 év közötti egészséges embereket orvosi vizsgálat nélkül a legszegényebb ember által is betartható jutányos feltételek mellett.

Már 4 hóval a belépés után kifizeti azonnal a teljes biztosított összeget halál esetén és 6 hóval a beiratás után jelentékeny pénzesélyeket ad.

Minden 5 évben szétosztják a nyereség felét a tagok között, míg másik fele az egyesületi tartalékalap javára marad.

főfeltételek a beiratáshoz:

1. a teljes egészség és
2. a társulati alapszabályok 8. §-ában előírt összeg lefizetése a beiratáskor.

Bővebb felvilágosítást ad a „Herkules“ fenti irodája.

Telefon 10-52. Sürgőnycim „Herkules“ Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. -- Mérsékelt árak

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda, frissítő italok, likörök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kóbányai polgársör és pilzeni ősforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petriz József, az Emma penzió tulajdonosa is.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallak és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számú bolt és S. Moisè 1344.

Első fiumei magyar kártyos és diszitő

Fiume, Corsia Deák 38 és Via Germania 33.

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kártyos, diszitő és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József** a budapesti Steinschneider udv. szállócég volt munkavezetője.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás. Minden este cigányzene.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Lido-Velence

PANNONIA VILLA

Gyönyörű központi fekvés, teljesen újjáalakítva: 40 szoba s külön apartamentok. Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új kávéházzal a Szt.-Márktéren (a quadri mellett) és a Frezzeria utcában levő nagy cukrászdával. Nagyb. pártfogást kér **Carlo Lavenna.**

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

keres jó megjelenésű és személyes összeköttetésekkel bíró

helyi ügynököket

magas jutalék mellett. Bemutatkozás délelőtt 11-12 és délután 3-4 óráig

Központi igazgatóság: Fiume, Via della Riva 8. sz. I. emelet.